

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	35406
Nom	Lexicografia i onomàstica catalanes
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2019 - 2020

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1001 - Grau Filologia Catalana	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	4	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1001 - Grau Filologia Catalana	10 - Aplicaciones de la filología catalana al ámbito del léxico y de la terminología	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
CASANOVA HERRERO, EMILI	140 - Filologia Catalana
LLUCH CRESPO, GEMMA DESAMPARADOS	140 - Filologia Catalana

RESUM

L'assignatura Lexicografia i onomàstica catalanes pretén acostar l'estudiant al món del lèxic a través dels diccionaris i de l'onomàstica, amb una visió diacrònica i normativa, alhora que ensinistrar-lo en les tècniques i mètodes d'aproximació lingüística als diccionaris, de manera que pugui aplicar els coneixements adquirits a la investigació, a l'ensenyament i a la lingüística aplicada.

En concret, té els objectius següents:

1. Assolir els conceptes fonamentals de la lexicografia i l'onomàstica.

2. Conèixer les fonts, la bibliografia i la història de la lexicografia i de l'onomàstica catalanes.
3. Aprendre els mètodes i tècniques necessaris per a enfrontar-se personalment a les matèries en qüestió.
4. Augmentar la capacitat de creació lèxica de l'estudiant.
5. Desenvolupar les estratègies crítiques i analítiques dels estudiants per resoldre els problemes que planteja el lèxic i la toponímia.
6. Valorar el lèxic popular i els noms de lloc com a part del patrimoni cultural i el seu paper en la comunicació i en la configuració de la identitat col·lectiva.
7. Analitzar els diversos noms comuns presents en la toponímia i el profit que podem traure'n per a l'estudi de la llengua.
8. Valorar la recuperació i la normalització del nostre lèxic i de la nostra toponímia dins el procés general de normalització lingüística i cultural.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Es recomana haver adquirit els coneixements previs de lingüística assolits en les matèries i mòduls cursats anteriorment, especialment en Semàntica, lexicologia i fraseologia, Dialectologia, Gramàtica Històrica i Història de la Llengua.

COMPETÈNCIES

1001 - Grau Filologia Catalana

- Posseir coneixements de les eines, els programes i les aplicacions informàtiques específiques de l'àrea de filologia catalana.
- Ser capaç de localitzar, manejar i aprofitar la informació continguda en bases de dades i altres instruments informàtics i d'Internet en l'àrea de la filologia catalana.
- Ser capaç de realitzar tasques d'assessorament i de correcció lingüística en el context de la llengua catalana.
- Que els estudiants sàpien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.

- Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- Demostrar un compromís ètic en l'àmbit filològic, centrant-se en aspectes tals com la igualtat de gèneres, la igualtat d'oportunitats, els valors de la cultura de la pau i els valors democràtics i els problemes mediambientals i de sostenibilitat així com el coneixement i l'apreciació de la diversitat lingüística i la multiculturalitat.
- Treballar en equip en entorns relacionats amb la filologia i desenvolupar relacions interpersonals.
- Treballar i aprendre de manera autònoma i de planificar i gestionar el temps de treball.
- Adaptar-se a diferents entorns de treball filològics
- Aplicar criteris de qualitat en el treball filològic.
- Conèixer l'entorn professional i els recursos d'inserció laboral.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

Al final d'aquesta assignatura s'espera que l'estudiant siga capaç de:

- Identificar a història, les fonts i la bibliografia més important de la matèria.
- Comprendre correctament el contingut d'estudis o monografies sobre lexicografia i onomàstica.
- Interpretar el lèxic i la toponímia inclosos en diccionaris, atles, corpus i mapes.
- Descriure la història del lèxic català
- Actuar amb competència en el camp del lèxic i l'onomàstica.
- Usar els instruments i tècniques propis de la matèria.
- Elaborar un treball de recerca sobre la disciplina.
- Aplicar el que s'ha après a la docència.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Introducció a la lexicografia i a l'onomàstica. El diccionari i la cartografia com a font d'estudi

2. El concepte de diccionari. Tipus de diccionaris. Panorama de la lexicografia catalana

3. Metodologia del treball lexicogràfic

- Estructura del diccionari.
- La macroestructura
- La microestructura
- La definició lexicogràfica

4. L'estudi del lèxic a través dels diccionaris. Fraseologia, accepcions, etimologia.
Noves tecnologies i diccionaris

5. La toponímia catalana: Metodologia i panorama de l'onomàstica catalana al País Valencià

6. Lèxic comú i toponímia, estrats toponímics, vocabularis temàtics, criteris per a la normalització lingüística, exonímia

7. Antroponímia valenciana

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	30,00	100
Pràctiques en aula	30,00	100
Elaboració de treballs individuals	39,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	24,00	0
Preparació de classes de teoria	22,00	0
Resolució de casos pràctics	5,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

Els continguts de l'assignatura, de caràcter teòric i pràctic, s'introdueixen partint dels coneixements previs de l'aprenent, que haurà de participar de forma activa en el desenvolupament de l'aprenentatge.

Els alumnes disposaran d'un dossier de textos expressament recomanats i d'unes lectures obligatòries, els quals complementen les classes teòricopràctiques.

Els estudiants realitzaran, de forma individual i en grup, activitats pràctiques relacionades amb el contingut de l'assignatura, les quals seran corregides en les classes pràctiques.

Classes teòriques

En les classes teòriques, les explicacions se centraran en el plantejament, ordenació i fixació dels conceptes i problemes de la matèria. S'utilitzaran exemples i recursos bibliogràfics, documentals i virtuals i es motivarà a la participació activa i crítica dels estudiants.

Classes pràctiques

Les classes pràctiques s'utilitzaran perquè els estudiants, en grups o individualment, resolguen problemes relacionats amb els continguts teòrics explicats o llegits i en facen exercicis de tot tipus. En concret, faran anàlisis del contingut dels diccionaris, de la tècnica lexicogràfica i dels topònims i antropònims valencians.

També hauran de fer dos treballs monogràfics sobre una família lèxica, un grup toponímic, uns sufixos, frases fetes, llinatges, etc

Entrevistes amb el professor (dos com a mínim).

En la primera, l'alumne (o l'equip) justificarà la tria d'una determinada proposta per a fer els treballs. En la segona, l'alumne aportarà el guió, un resum i comentarà la bibliografia que ha usat.

Com a norma general, la presentació de treballs ha de ser acurada tant des del punt de vista formal com de construcció del discurs acadèmic i de correcció normativa. Les notes i la bibliografia, així com altres tipus de documents, han d'estar ben citats.

Pel que fa a les hores no presencials, els estudiants les dedicaran a:

- a) l'estudi i preparació de les classes teoricopràctiques,
- b) la preparació i realització d'activitats pràctiques, concretament la realització d'uns treballs sobre la matèria.
- c) la preparació i realització de la prova escrita final.

El professor i els estudiants faran servir l'Aula Virtual i el correu electrònic com a mitjà per comunicar canvis, detalls sobre les activitats pràctiques, etc. No obstant això, es recomana l'assistència a les tutories presencials per a tractar qüestions o dubtes de caràcter individual o específic.

AVALUACIÓ

L'avaluació de l'aprenentatge de l'estudiant es durà a terme a partir de dos elements:

a) Les activitats pràctiques relacionades amb el contingut de l'assignatura, que hauran de ser realitzades durant el desenvolupament de l'assignatura (20%). En concret, un comentari del lèxic del diccionari i l'anàlisi toponímic del material tret d'un treball de camp, que es lliurarà al final del curs (30%). En conjunt, aquesta part constituirà el 50% de la nota. A l'inici de curs, el professor determinarà quines activitats pràctiques, per la seua naturalesa, són recuperables en segona convocatòria i quines no ho són.

b) Una prova escrita final –dividida en diverses proves parcials– que avaluarà els coneixements teòrics i pràctics, així com l'adquisició de les competències generals i específiques. Aquesta part constituirà el 50% de la nota.

La prova escrita final inclourà:

1. Anàlisi lexicogràfica d'un diccionari (15% de la nota final).
2. Comentari lèxic d'una font lexicogràfica (15% de la nota final)
3. Desenvolupament de 6 qüestions breus sobre onomàstica (20% de la nota final).

Per aprovar l'assignatura caldrà obtenir *apte* en les activitats pràctiques i tenir aprovades les tres parts de la prova escrita final.

En totes les proves cal demostrar un bon coneixement del registre formal i de la normativa gramatical. D'acord amb els criteris acordats pel Consell del Departament de Filologia Catalana, el fet de cometre faltes de normativa en la prova final comportarà la qualificació de no apte, independentment de la nota del contingut. Igualment, en el treball pràctic final les errades de normativa compten negativament.

Resum de l'avaluació:

Proves de l'avaluació	% sobre final
a) Activitats pràctiques: 1. Activitats (20%) 2. Treball pràctic (30%)	50 %
b) Proves finals: 1. Anàlisi lexicogràfica (15%) 2. Comentari lèxic (15%)	50 %

3. Desenvolupament de qüestions d'onomàstica (20%)	
--	--

REFERÈNCIES

Bàsiques

- AMIGÓ, Ramon (1999): Introducció a la recerca en toponímia i antroponímia, Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- COLON, Germà-SOBERANAS, Amadeu (1989): Panorama de la lexicografia catalana, Enciclopèdia Catalana.
- GIMENO Lluís (1998): De lexicografia valenciana Estudi del Vocabulari del Maestrat de Joaquim Garcia Girona), València-Barcelona: IIFV-PAM.
- MOREU REY, Enric (1982): Els nostres noms de lloc, Palma de Mallorca: Moll.
- RAFEL, Joaquim (1997): Lexicografia, Barcelona: UOC.

Complementàries

- AGUILÓ, Cosme (2002): Toponímia i etimologia, Universitat de les Illes Balears, Palma/ UB, Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- BASTARDAS, M. R. (1994): La formació dels collectius botànics en la toponímia catalana, Barcelona: R. A. de Bones Lletres.
- BRUGUERA, Jordi (2006): Diccionari de la formació de mots, Barcelona: Enciclopèdia Catalana.
- COLÓN, Germà (2011): Lexicografia, lèxic i crítica textual, Castelló: Fundació Colón-PAM.
- COROMINES, Joan (1980-2001]): Diccionari etimològic i complementari de la llengua catalana (DECat). 10 vol. Barcelona: Curial -La Caixa.
- MOLL, F. de B (1982): Els llinatges catalans, Mallorca: Moll.
- Rico, Albert-Solà, Emili (1995): Gramàtica i lexicografia catalanes, síntesi històrica, València : Universitat de València, 1995
- VENY, Joan (2004). Petit Atles del domini lingüística català, Barcelona: IEC

Webs interessants:

DCVB: <http://dcvb.iecat.net/>

IULA: <http://www.iula.upf.edu/>

DIEC: dlc.iec.cat/

Diccionari del català contemporani: dcc.iec.cat/ddlc/

<http://diccionari.llenguavalenciana.com/>

Acadèmia Valenciana de la Llengua: <http://www.avl.gva.es/> [Publicacions]

Institut Cartogràfic de Catalunya: <http://www.icc.es/>

Institut Cartogràfic Valencià: <http://www.icv.gva.es/ICV/>

Societat dOnomàstica: <http://www.onomastica.cat/>

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

